

Срібна Ю. А.
декан факультету технологій та дизайну,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ЗАСАДАХ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

На сучасному етапі розвитку суспільства освіта повинна поєднувати традиції, які притаманні нашій освіті, сприяти саморозвитку, а також а поширювати інновації, що здатні активізувати підготовку педагогічних висококваліфікованих працівників, які можуть працювати на засадах художньо-творчої діяльності, професійного розвитку та самовдосконалення, мобільності, упровадженні інформаційно-комунікаційних технологій.

Професійна підготовка майбутнього вчителя технологій повинна бути суголосною із змістом і структурою вчительської діяльності. Базу цієї діяльності становлять такі уміння: проєктувальні, мотиваційні, організаційні, комунікативні, а також уміння планувати різні види робіт у школі. На навчальних і виробничих практиках студенти 3-4 курсів здобувають такі уміння.

Світовий досвід педагогічної науки засвідчує про застосування інноваційних технологій та методів навчання. Серед інноваційних методів навчання виділяють методи активного навчання, зокрема метод проєктів, навчання у співробітництві, креативне навчання.

Метод проєктів – це навчання за яким особистість здобуває знання та практичні уміння у процесі планування і виконання етапів проєктування. Основне завдання вчителя полягає у підготовці учнів до свідомого вибору професії, навчити їх працелюбності, самостійної і систематичної роботи, створювати новий виріб.

Креативне навчання – це вільний доступ особистості до ресурсів мережі Інтернет. Навчання у співробітництві – це робота у малих групах.

Як стверджує професор О. М. Коберник: «Інновації – це новостворені (застосовані), чи вдосконалені технології, а також організаційно-технічні рішення виробничого характеру, які істотно змінюють обсяги, якість соціальної сфери. Ще однією із важливих ознак професійної підготовки є формування вчителя-дослідника, який поєднує наукову працю студентів і викладачів, вільний вибір, дисциплін студентом, широке впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, а також інноваційних технологій, інтеграцію у світовий освітній простір, відновлення традицій української освіти.

Одним із напрямків генези сучасної освіти є використання різних технологій. Цей термін з'явився ще у 30-их роках минулого століття у США.

Сучасні вчені О. Пехота, А. Нісімчук, М. Гриньова, Г. Селевко, О. Падалка, О. Шпак досліджують та упроваджують педагогічні технології у сучасний освітній простір. Як зазначають В. Безпалько; П. Матвієнко – «Педагогічна технологія» - це змістовна техніка реалізації навчального процесу. Це проектування і опис процесу формування особистості учня для досягнення попередньо визначеного результату навчання».

Художньо-творча діяльність учителя є важливою умовою організації успіху в сучасному закладі загальної середньої освіти. Творчість – це складний процес, який супроводжується фантазією, передбаченням, знахідками, прогнозуванням, праця у поєднанні з мисленням, уявою, фантазією. Це єдине ціле завдяки якому створюються нові художньо-естетичні твори (вироби).

У сучасному тлумачному словнику української мови читаємо : «Творчість – діяльність, спрямована на створення духовних і матеріальних цінностей».

У дослідження багатьох учених, а також практиків зазначається, що праця – великий вихователь і є основою художньо-творчої діяльності, яка формує особистість, її ідеали, смаки, здібності, стверджує прекрасне у трудовій та побутовій діяльності.

Творча художньо-трудова діяльність майбутніх учителів технологічної освіти виступає однією із головних умов їх трудового, морального, національно-патріотичного та естетичного виховання, а також поєднання ергономіки та дизайну.

Можна стверджувати, що ергономіка і дизайн сьогодні є основою проектування нових виробів. Використання ергодизайну у всіх сферах життєдіяльності людини забезпечує отримання ефективної та безпечної у користуванні продукції (виробів), а також сприяє особистісному розвитку у процесі самостійної художньо-творчої діяльності.

Аналізуючи різні аспекти художньо-творчої діяльності, ми констатуємо: художньо-творча діяльність майбутнього вчителя трудового навчання та технологій являє собою єдність теоретичних знань і практичних умінь у змісті, різного роду формах і методах навчально-виховного процесу.

Художньо-творчі здібності майбутніх фахівців технологічної освіти формується та розвивається у процесі вивчення навчальних дисциплін. Так, наприклад, при опануванні різних розділів дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» здобувачі вищої освіти факультету технологій та дизайну вивчають технології виготовлення різних виробів із деревини (тарілі, шкатулки, календарі), тканини (серветки, чоловічі та жіночі сорочки, скатертини, які оздоблені різними техніками вишивки); бісеру (гердани, сувенірні вироби, вишиті картини) та інших конструкційних матеріалів.

Навчальні дисципліни «Дизайн і декоративно-прикладна творчість», «Художня обробка матеріалів», «Технологічний практикум», їх належна навчально матеріально-технічна база також сприяють

особистісному творчому зростанні майбутніх учителів технологічної освіти, працюючи у тісній співпраці співробітництва та співтворчості при виготовленні спроектованих художньо довершених робіт.

Отже, застосування інноваційних методів навчання при вивченні різних навчальних дисциплін в університеті дозволяє проводити різні види занять більш різноманітнішими, цікавими, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології.

Мачаха Т. С.

*кандидатка педагогічних наук, старша наукова співробітниця,
старша наукова співробітниця відділу технологічної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

ЗАСТОСУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИШИВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЙ У БАЗОВІЙ СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ

Феноменом нового Державного стандарту базової середньої освіти є те, що зміст технологічної освітньої галузі, її компетентнісний потенціал визначені в чотирьох групах обов'язкових результатів навчання. «Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва» – це другий обов'язковий результат навчання серед чотирьох, визначених у стандарті [1].

Актуальність досягнення цього результату навчання учнями базової середньої освіти зумовлена передусім потребою встановлення національної ідентичності, прагненням українців оберігати і передавати з покоління в покоління традиції народного мистецтва – усе те, що робить нас нами, справжніми й відповідальними українцями, і те, на основі чого постане культура й економіка повоєнної України.

Усі результати навчання в стандарті (обов'язкові, загальні, конкретні) сформульовані у формі *способів діяльності* та досягаються передусім у предметно-перетворювальній проектно-технологічній